49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelet

a területi védőnői ellátásról

A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 97. §-ának *b)* pontjában és az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 247. §-a (2) bekezdésének *f)* pontjában foglalt felhatalmazás alapján – a 8. § (2) bekezdésének *a)–c)* pontja vonatkozásában az oktatási miniszterrel egyetértésben – a következőket rendelem el:

1. § E rendelet hatálya a területi védőnői ellátást nyújtó egészségügyi szolgáltatóra, valamint ezen szolgáltató fenntartójára/tulajdonosára terjed ki.

2. § (1) Területi védőnői ellátást az egészségügyi főiskolai karon védőnői oklevelet szerzett vagy azzal egyenértékűnek elismert oklevéllel rendelkező védőnő (a továbbiakban: védőnő) nyújthat.

(2) Védőnőt csak védőnő helyettesíthet.

(3)[1] A védőnő ellátási területe az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény (a továbbiakban: Eatv.) 6. § (1) bekezdésében foglaltak szerint megállapított védőnői körzetre terjed ki.

(4) A védőnő a 3. § szerinti feladatát az ellátási területén lakcímmel rendelkező személyekkel kapcsolatosan köteles ellátni. A lakcímmel rendelkezés megállapításánál a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény 5. §-ának (2)–(4) bekezdésében foglaltak az irányadók.

(5)[2] A védőnő – a (4) bekezdésben foglaltakon túlmenően – köteles a védőnői gondozás lehetőségét felajánlani a körzetében életvitelszerűen tartózkodó azon személynek is, akiről tudomást szerez, és ellátása védőnői kompetenciájába tartozik. Ebben az esetben – a gondozásba vétel elfogadását követően – a védőnő haladéktalanul írásban értesíti a bejelentett lakóhely szerint illetékes védőnőt a gondozásba vételről.

(6)[3] Az (5) bekezdés szerinti esetben – a gondozásba vétel elfogadását követően – a védőnő haladéktalanul írásban értesíti a bejelentett lakóhely szerint illetékes védőnőt a gondozásba vételről.

(7)[4] A védőnő, a védőnői szolgáltatás nem választható. Ha a védőnői szolgáltatás igénybevétele során összeférhetetlenség áll fenn, a várandós nő, a gyermek törvényes képviselője, illetve a területi védőnő erre irányuló kérelme alapján a fővárosi és vármegyei kormányhivatal járási (fővárosi kerületi) hivatala a területi védőnő helyett másik védőnőt jelöl ki.

3. § A védőnő feladata:[5]

a) a nővédelem, ezen belül

aa) a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás,

ab) az anyaságra való felkészülés segítése,

ac) a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében részvétel,

ad)[6] a népegészségügyi célú méhnyakszűrés végzése;

b) a várandós anyák gondozása a külön jogszabályban foglaltak szerint;

c) a gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban;

---

1 Módosította: 28/2017. (X. 25.) EMMI rendelet 26. § a), 25/2025. (VII. 16.) BM rendelet 29. § a).
2 Megállapította: 11/2014. (II. 24.) EMMI rendelet 38. §. Hatályos: 2014. II. 25-től.
3 Megállapította: 28/2017. (X. 25.) EMMI rendelet 22. §. Hatályos: 2017. X. 30-tól.
4 Beiktatta: 28/2017. (X. 25.) EMMI rendelet 22. §. Módosította: 45/2022. (XII. 20.) BM rendelet 33. § a).
5 Módosította: 19/2010. (IV. 22.) EüM rendelet 6. §.
6 Beiktatta: 28/2013. (IV. 5.) EMMI rendelet 1. §. Hatályos: 2015. X. 1-től.

d) az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása, ennek során [1]

da) [2] a törvényes képviselővel előzetesen egyeztetett gondozási terv alapján a családlátogatás, védőnői tanácsadás keretében célzott és szükséglet szerinti gondozás végzése, továbbá a harmonikus szülő-gyermek kapcsolat kialakulásának, a gyermek nevelésének és szocializációjának segítése, valamint a gyermek fejlődéséhez igazodóan az egészséges életmódhoz szükséges ismeretek nyújtása,

db) [3] az újszülöttek, a koraszülöttek, a kissúllyal születettek, valamint az egészségi és környezeti ok miatt saját kompetencia keretében fokozottan gondozott vagy már jelzést igénylő veszélyeztetett csecsemők és gyermekek pszichoszomatikus fejlődésének fokozott figyelemmel kísérése és segítése,

dc) [4] a szoptatás és az anyatejes táplálás fokozott figyelemmel kísérése, az anyatejjel való táplálás ösztönzése különösen az első 6 hónapban, az anya tanítása a szoptatás helyes technikájára, a tejelválasztás fokozásának és fenntartásának módjaira; fokozott figyelemmel minden korcsoportban az életkornak, egészségi állapotnak és fejlettségi szintnek megfelelő táplálásra és táplálási nehézségekre,

dd) [5] a külön jogszabály szerinti, 0–4 napos életkorban elvégzendő szűrővizsgálatok meglétének ellenőrzése, a törvényes képviselő tájékoztatása az életkorhoz kötött – külön jogszabályban meghatározott – kötelező vizsgálatokról és az észlelt eltérésről a házi gyermekorvos, illetve a háziorvos (a továbbiakban együtt: háziorvos) írásban történő értesítése,

de) a gyermek fejlődését veszélyeztető tényező észlelésekor a háziorvos, illetve a gyermekjóléti szolgálat haladéktalan értesítése mellett a veszélyeztetett gyermek és családjának fokozott gondozásba vétele,

df) a család felkészítése a beteg csecsemő és gyermek otthoni ápolására,

dg) az egészségi ok miatt fokozott gondozást igénylő, a krónikus beteg, a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 4. §-ának *a)* pontja szerinti fogyatékossággal élő, valamint a magatartási zavarokkal küzdő gyermek és családja életviteléhez segítségnyújtás és tanácsadás együttműködve a háziorvossal és szükség esetén más illetékes szakemberekkel,

dh) a családok tájékoztatása az életkorhoz kötött védőoltások fontosságáról, a védőoltások szervezése, nyilvántartása, jelentése a külön jogszabályban, módszertani levélben foglaltak szerint;

e) az óvodában a védőnői feladatok végzése, az oktatási intézményben a tanulók ellátása a külön jogszabályban foglaltak szerint;

f) az oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott tanköteles korú gyermek gondozása;

g) családgondozás keretében,

ga) a gondozott családban előforduló egészségi, mentális és környezeti veszélyeztetettség megelőzése, felismerése érdekében segítségnyújtás a helyes életvitelhez, a harmonikus, szerető családi környezet kialakításához,

gb) [6] soron kívüli családlátogatás végzése a nevelési-oktatási intézményt ellátó védőnő írásbeli jelzése alapján,

---

1 Megállapította: 19/2009. (VI. 18.) EüM rendelet 6. § (1). Hatályos: 2009. IX. 1-től.
2 Megállapította: 19/2009. (VI. 18.) EüM rendelet 6. § (1). Hatályos: 2009. IX. 1-től.
3 Megállapította: 28/2017. (X. 25.) EMMI rendelet 23. § (1). Hatályos: 2017. X. 30-tól.
4 Megállapította: 19/2009. (VI. 18.) EüM rendelet 6. § (2). Hatályos: 2009. IX. 1-től.
5 Megállapította: 19/2009. (VI. 18.) EüM rendelet 6. § (2). Módosította: 28/2017. (X. 25.) EMMI rendelet 26. § b).
6 Megállapította: 19/2009. (VI. 18.) EüM rendelet 6. § (3). Hatályos: 2009. IX. 1-től.

gc)[1] a család- és gyermekjóléti szolgálat, a fővárosi és vármegyei kormányhivatal népegészségügyi feladatkörében eljáró járási (fővárosi kerületi) hivatala és a háziorvos, házi gyermekorvos írásos értesítése, ha a várandós anya, a korlátozottan cselekvőképes vagy cselekvőképtelen kiskorú gondozója és törvényes képviselője a védőnővel nem működik együtt az *a)–d)* pontban meghatározott feladatai ellátása során, illetve hatósági eljárás kezdeményezése a gyermek bántalmazása, súlyos elhanyagolása, a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása vagy egyéb súlyos veszélyeztető ok fennállása esetén,

gd) figyelemfelhívás a népegészségügyi szűrővizsgálaton történő megjelenés fontosságára, továbbá tájékoztatás az önkéntesen igénybe vehető ajánlott szűrővizsgálatokról,

ge) tájékoztatás az állami, civil karitatív családtámogatási formákról és lehetőségekről,

gf)[2] tájékoztatás a gyermek jogairól, az egészségügyi ellátáshoz való jogairól és a törvényes képviselő ez irányú feladatairól, kötelezettségeiről,

gg)[3] a gyermekvédelemmel kapcsolatos tevékenységéről évente írásos tájékoztató készítése az illetékes gyermekjóléti szolgáltató számára, és másolatának megküldése a szakfelügyeletet ellátó vezető védőnő részére,

gh)[4] részvétel a gyermekjóléti szolgálat éves tanácskozásán, eseti megbeszélésein,

gi)[5] szükség esetén, felkérésre – illetékességi körén kívüli körzetben – eseti gyámság ellátása;

h) az egyéni és közösségi egészségfejlesztési, egészségvédelmi programok tervezésében, szervezésében és megvalósításában részvétel.

3/A. §[6] Fekvőbeteg-szakellátást nyújtó egészségügyi szolgáltatónál dolgozó védőnő feladata:

a) közreműködés

aa) a várandós és gyermekágyas anyák megelőző ellátásában, az anyák felkészítésében az újszülött táplálására és ellátására,

ab) a gyógyintézet és az egészségügyi alapellátás közötti együttműködés kialakításában, a szükségletnek megfelelő egészségügyi és gyermekvédelmi ellátás folyamatosságának biztosításában,

b) az anya-gyermek kapcsolat kialakulásának segítése,

c) a szoptatás támogatása során

ca) az újszülött szopási magatartásának megfigyelése,

cb) az esetleges szoptatási problémák feltárása,

cc) segítségnyújtás és tanítás az anyáknak a kizárólagos szoptatás érdekében,

d) nyilvántartás vezetése a szült anyákról, újszülöttekről a vonatkozó szakmai eljárásrendnek megfelelően,

e) adatok gyűjtése és szolgáltatása a területi védőnői szolgálat részére, a gyermekágyas anya és az újszülött ellátásával kapcsolatos adatok rögzítése a vonatkozó szakmai eljárásrendnek megfelelően,

f)[7] az anya, illetve az újszülött érkezési helye szerinti területileg illetékes védőnő, valamint – az anya nyilatkozata alapján – a választott házi gyermekorvos vagy háziorvos értesítése a születésekről, illetve a gyógyintézetből való távozásokról.

4. § (1) A védőnő a 3. §-ban foglalt tevékenységét

a) a fenntartó/tulajdonos által biztosított tanácsadó helyiségben (a továbbiakban: tanácsadó) a *2. számú melléklet,*

b) a családok otthonában a *3. számú melléklet,*

---

1 Megállapította: 28/2017. (X. 25.) EMMI rendelet 23. § (2). Módosította: 45/2022. (XII. 20.) BM rendelet 33. § a).
2 Beiktatta: 19/2009. (VI. 18.) EüM rendelet 6. § (4). Hatályos: 2009. IX. 1-től.
3 Megállapította: 28/2017. (X. 25.) EMMI rendelet 23. § (3). Hatályos: 2017. X. 30-tól.
4 Beiktatta: 11/2014. (II. 24.) EMMI rendelet 39. §. Hatályos: 2014. II. 25-től.
5 Beiktatta: 11/2014. (II. 24.) EMMI rendelet 39. §. Módosította: 28/2017. (X. 25.) EMMI rendelet 26. § c).
6 Beiktatta: 11/2014. (II. 24.) EMMI rendelet 40. §. Hatályos: 2014. II. 25-től.
7 Megállapította: 9/2015. (II. 10.) EMMI rendelet 3. §. Hatályos: 2015. III. 13-tól.

c) a nevelési-oktatási intézményben a külön jogszabályban foglaltak,

d)[1] a közösségi programokra alkalmas helyszíneken az e rendeletben foglaltak szerint végzi.

(2) Az (1) bekezdés *a)* pontja szerinti tanácsadó műszaki és egyéb előírásait a *4. számú melléklet,* az alapfelszerelését az *5. számú melléklet* tartalmazza.

(3)[2] A 3. § *a)* pont *ad)* alpontja szerinti tevékenység végzésére az a védőnő jogosult, aki igazolja, hogy az e tevékenység elsajátítására irányuló,

a)[3] az orvos- és egészségtudományi képzést folytató felsőoktatási intézmény által szervezett, legalább 40 órás időtartamú választható képzést vagy

b) egészségügyi szakirányú választható szakmai továbbképzést

elvégezte, valamint a tanácsadó helyisége rendelkezik az *5/A. számú mellékletben* meghatározott feltételekkel.

5. § (1)[4] Egy védőnői körzetben a védőnő által ellátható nők (várandós, gyermekágyas anyák), gyermekek (újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig) és az oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott tanköteles korú gyermekek száma összesen legfeljebb 250 fő lehet.

(2) Amennyiben az iskolai védőnői feladatok ellátása teljes munkaidejű iskolavédőnő foglalkoztatásával nem biztosított, akkor a területi védőnő – a (3)–(4) bekezdésben foglaltak szerint – az oktatási intézmény(ek)ben is ellátja a védőnői feladatot.

(3)[5] A (2) bekezdés szerinti esetben a területi védőnő által a körzetében és az oktatási intézmény(ek)ben ellátható gondozottak száma nem haladhatja meg a 750 pontértéket. A pontérték számításánál a nők (várandós, gyermekágyas anyák), valamint a gyermekek (újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig) és az oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott tanköteles korúak számának háromszorosát, az oktatási intézményben ellátott tanulók számának egyszeresét, a gyógypedagógiai oktatási intézményben ellátott tanulók számának kétszeresét kell figyelembe venni. A területi védőnő által az oktatási intézmény(ek)ben ellátható gondozottak számának meghatározását a *6. számú melléklet* tartalmazza.

(4) Az (1)–(3) bekezdés szerinti védőnői körzet kialakításánál figyelembe kell venni a település szerkezetét, a lakosság összetételét, egészségi állapotát, szociális helyzetét és az ellátandó gondozottak számát, továbbá a (2) bekezdés szerinti esetben az ellátandó oktatási intézmények számát és típusát is, valamint mindezekre vonatkozóan a szakmai felügyelet véleményét.

(5) A (2)–(3) bekezdésben meghatározott gondozotti létszám legfeljebb 25%-kal túlléphető akkor, ha a település szerkezete a védőnői ellátás más módon való biztosítását nem teszi lehetővé. A (4) bekezdésben foglaltak ez esetben is irányadóak.

(6) A védőnő által ellátandó rendkívüli, illetve időszakos feladatok szervezésénél, megvalósításánál – ideértve a más területi, illetve iskola védőnői feladat helyettesítéssel történő ellátását is – a szakmai felügyelet iránymutatását figyelembe kell venni.

5/A. §[6] (1) A területi védőnői körzet kialakítása körében – az 5. §-ban foglaltak figyelembevételével – az Országos Kórházi Főigazgatóság (a továbbiakban: OKFŐ)

a) új területi védőnői körzetet hozhat létre,

b) a területi védőnői körzet határait módosíthatja,

c) területi védőnői körzetet szüntethet meg.

(2) Az OKFŐ az (1) bekezdés szerinti intézkedéséről tájékoztatja

a) a területi védőnői körzet szerint illetékes és a működési engedély kiadására hatáskörrel rendelkező egészségügyi államigazgatási szervet,

b) a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelőt (a továbbiakban: NEAK).

---

1 Beiktatta: 19/2009. (VI. 18.) EüM rendelet 7. §. Hatályos: 2009. IX. 1-től.
2 Beiktatta: 28/2013. (IV. 5.) EMMI rendelet 2. §. Hatályos: 2015. X. 1-től.
3 Módosította: 54/2016. (XII. 30.) EMMI rendelet 41. §.
4 Megállapította: 19/2009. (VI. 18.) EüM rendelet 8. § (1). Hatályos: 2009. IX. 1-től.
5 A második mondat szövegét megállapította: 19/2009. (VI. 18.) EüM rendelet 8. § (2). Hatályos: 2009. IX. 1-től.
6 Beiktatta: 25/2025. (VII. 16.) BM rendelet 26. §. Hatályos: 2025. VII. 17-től.

(3) Az Eatv. 7. § (1) bekezdése szerinti nyilvántartás területi védőnői körzetekre vonatkozó részének kialakítása érdekében

a) a települési önkormányzat az OKFŐ által meghatározott módon és elektronikus felületen az általa önkormányzati rendeletben meghatározott területi védőnői körzetre vonatkozó, az Eatv. 7. § (2) bekezdés *b)–d)* pontja szerinti adatokat,

b) a NEAK a területi védőnői körzetek azonosító számát

átadja az OKFŐ részére 2025. október 1-ig.

(4) A települési önkormányzat a (3) bekezdés szerinti adatszolgáltatás körében az Eatv. 7. § (2) bekezdés *c)* pontja szerinti adatokat a digitális szolgáltatások, a digitális állampolgárság szolgáltatások és támogató szolgáltatások részletes műszaki követelményeiről szóló kormányrendelet szerinti címkoordinátával együtt adja meg, kivéve, ha a területi védőnői körzettel érintett egy vagy több település teljes területe az adott szakmában egy területi védőnői körzethez tartozik.

(5) Az OKFŐ a működési engedély kiadására hatáskörrel rendelkező egészségügyi államigazgatási szervvel együttműködve rendeli hozzá a (3) bekezdés *b)* pontja szerinti azonosítóhoz az egészségügyi államigazgatási szerv által nyilvántartott körzetadatokat.

(6) Ha az OKFŐ – e rendeletben foglaltak szerint – a területi védőnői körzetet nem módosítja vagy nem szünteti meg, területi védőnői körzetnek a települési önkormányzat által 2023. június 30-ig meghatározott területi védőnői körzet minősül.

(7) Ha a településen

a) új címet hoznak létre,

b) címváltozás vagy címtörlés történik,

c) a körzet mérete az 5. §-ban meghatározott létszámot, illetve pontértéket meghaladja, vagy

d) kiemelten fontos ellátási érdek indokolja,

az irányító vármegyei intézmény az 5. § (4) és (5) bekezdésében foglaltak figyelembevételével kezdeményezi az OKFŐ-nél a területi védőnői körzet vagy körzetek módosítását, kialakítását.

(8) A települési önkormányzat jegyzője a (7) bekezdés *a)* és *b)* pontja esetén haladéktalanul tájékoztatja a területi védőnői ellátás működtetésével érintett irányító vármegyei intézményt.

(9) Az OKFŐ az (1) bekezdés szerinti feladata ellátása érdekében

a) a működési engedély kiadására hatáskörrel rendelkező egészségügyi államigazgatási szervtől,

b) a NEAK-tól,

c) a területi védőnő körzettel érintett települési önkormányzattól,

d) a személyiadat- és lakcímnyilvántartást kezelő szervtől

személyes adatnak nem minősülő vagy közérdekből nyilvános adatnak minősülő adatokat igényelhet.

(10) A (9) bekezdés szerinti adatszolgáltatást a (9) bekezdés *a)–d)* pontja szerinti szervek a megkeresés kézbesítésétől számított 30 napon belül teljesítik.

(11) A működési engedély kiadására hatáskörrel rendelkező egészségügyi államigazgatási szerv a körzethatárokra vonatkozó tervezetet a megkeresés kézbesítésétől számított 30 napos határidővel véleményezi.

(12) Vegyes védőnői körzet esetében a települési önkormányzat tájékoztatja a közigazgatási területén belül található iskolák besorolásáról a területileg illetékes irányító vármegyei intézményt.

6. § (1) A védőnő a gondozási feladatait önállóan végzi, ennek során kapcsolatot tart és együttműködik

a) az egészségügyi alapellátás és ezen belül kiemelten a háziorvosi ellátás, továbbá a szakellátás,

b) a közoktatás,

c) a gyermekjóléti, a szociális és családsegítést végző intézmények

illetékes szakembereivel.

(2) A védőnő és a háziorvos gondozással kapcsolatos szakmai véleménykülönbsége esetén – bármely fél kezdeményezésére – a háziorvosi ellátás és a védőnői ellátás illetékes szakfelügyelője közös álláspontot alakít ki.

6/A. §[1] A védőnői tevékenység szakmai irányításának támogatását a területileg illetékes kórházakban foglalkoztatott kollegiális védőnői mentorok végzik.

6/B. §[2] A kollegiális védőnői mentorrendszer működésével összefüggő rendelkezéseket a 9. számú melléklet tartalmazza.

7. §[3] A védőnő az általa gondozott személyekről – az iskola-egészségügyi ellátás kivételével – az országos tisztifőorvos által működtetett egységes védőnői informatikai rendszerben egészségügyi dokumentációt vezet. A védőnő által használt nyomtatványok jegyzékét a *7. számú melléklet,* a családgondozási törzslap tartalmi követelményeit a *8. számú melléklet* tartalmazza.

8. § (1) Ez a rendelet 2005. január 1-jén lép hatályba.

(2)–(3)[4]

(4) Az e rendelet hatálybalépésekor működő körzeti védőnői szolgálatnál a tanácsadó kialakítására vonatkozó 4. számú mellékletben foglaltakat legkésőbb 2007. december 31-től kezdődően kell alkalmazni.

9. §[5] A területi védőnői ellátásról szóló 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelet módosításáról szóló 28/2013. (IV. 5.) EMMI rendelettel megállapított 4. § (3) bekezdése szerinti képzés elvégzését a működési engedély kiadásáért felelős egészségügyi államigazgatási szerv részére igazolni kell.

10. §[6] A 2017. január 1-jét megelőzően alkalmazott, a 7. § szerinti informatikai rendszeren kívüli informatikai rendszerekben rögzített, az egészségügyi dokumentáció részét képező adatokat a védőnői ellátást nyújtó egészségügyi szolgáltató köteles a 7. § szerinti informatikai rendszerbe 2018. július 1-jéig feltölteni az egységes védőnői informatikai rendszer működtetőjével együttműködve.

11. §[7] 2017. április 1-jét követően is jogosult az a védőnő a 3. § *a)* pont *ad)* alpontja szerinti tevékenység végzésére, aki igazolja, hogy az e tevékenység elsajátítására irányuló, az Országos Tisztifőrvosi Hivatal által szervezett, legalább 40 órás időtartamú választható képzést elvégezte.

12. §[8] Az egyes egészségügyi és egészségbiztosítási tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 14/2021. (III. 24.) EMMI rendelettel megállapított 6/A. § szerinti kollegiális védőnői mentorrendszert az Országos Kórházi Főigazgatóság 2021. június 30-ig alakítja ki.

13. §[9] Az egészségügyi ellátásokat és népegészségügyet érintő miniszteri rendeletek módosításáról szóló 25/2025. (VII. 16.) BM rendelet hatálybalépését megelőzően az irányító vármegyei intézmények által a területi védőnői körzetmódosításokra tett javaslatok tekintetében az OKFŐ az 5/A. § szerint jár el.

1. számú melléklet a 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelethez[10]

2. számú melléklet a 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelethez[11]

---

1 Beiktatta: 14/2021. (III. 24.) EMMI rendelet 2. §. Hatályos: 2021. III. 25-től.
2 Beiktatta: 46/2021. (X. 29.) EMMI rendelet 3. §. Hatályos: 2021. XI. 1-től.
3 Módosította: 37/2016. (XII. 15.) EMMI rendelet 4. §, 25/2025. (VII. 16.) BM rendelet 29. § b).
4 Hatályon kívül helyezte: 118/2008. (V. 8.) Korm. rendelet 4. § 28. Hatálytalan: 2008. V. 16-tól.
5 Beiktatta: 9/2015. (II. 10.) EMMI rendelet 4. §. Módosította: 42/2018. (XII. 18.) EMMI rendelet 2. §.
6 Beiktatta: 28/2017. (X. 25.) EMMI rendelet 24. §. Hatályos: 2017. X. 30-tól.
7 Beiktatta: 28/2017. (X. 25.) EMMI rendelet 24. §. Hatályos: 2017. X. 30-tól.
8 Beiktatta: 14/2021. (III. 24.) EMMI rendelet 3. §. Hatályos: 2021. III. 25-től.
9 Beiktatta: 25/2025. (VII. 16.) BM rendelet 27. §. Hatályos: 2025. VII. 17-től.
10 Hatályon kívül helyezte: 28/2017. (X. 25.) EMMI rendelet 27. §. Hatálytalan: 2017. X. 30-tól.
11 Megállapította: 28/2017. (X. 25.) EMMI rendelet 25. §, 6. melléklet. Hatályos: 2017. X. 30-tól.

A területi védőnői tanácsadások rendje

Nők, várandós anyák részére tartott tanácsadás:

Teljes munkaidő (40 óra/hét) esetén legalább heti 1 alkalommal, minimum 2 órában, egyéb esetben a munkaidő arányában. Ha a minimálisan meghatározott tanácsadási idő nem elegendő a feladat ellátására, a tanácsadási idő növelésére a szakmai felügyelet véleményét figyelembe kell venni.

Csecsemő-, gyermek-, ifjúsági tanácsadás:

Teljes munkaidő (40 óra/hét) esetén legalább heti 1 alkalommal, minimum 2 órában, egyéb esetben a munkaidő arányában. Ha a minimálisan meghatározott tanácsadási idő nem elegendő a feladat ellátására, a tanácsadási idő növelésére a szakmai felügyelet véleményét figyelembe kell venni.

Csoportos egészségfejlesztő foglalkozások (szülésre, szoptatásra felkészítés, baba-mama klub, csecsemőmasszázs, életmódklub, szülők iskolája stb.):

Igény szerint az adott programnak megfelelő rendszerességgel, előre tervezetten.

3. számú melléklet a 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelethez [1]

A területi védőnő által kötelezően felajánlott családlátogatások gyakorisága

– várandós anya	a várandósság ideje alatt legalább 4 alkalommal, (ebből az első látogatás a gondozásba vétel után 2 héten belül), fokozott gondozást igénylők esetén havonta egy alkalommal és szükség szerint
– gyermekágyas anya	az intézetből hazajövetel után 48 órán belül – szombat, vasárnap vagy munkaszüneti nap esetében az azt követő első munkanap –, majd az első 6 hétben legalább hetente
– újszülött, csecsemő	a hazaadást követő 48 órán belül – szombat, vasárnap vagy munkaszüneti nap esetében az azt követő első munkanap –, majd ezt követően az első 6 hétben legalább hetente
– csecsemő (6 hét–1 éves kor)	havonta, fokozott gondozást igénylők esetében havonta és szükség szerint
– 1–3 éves korú kisded	évente legalább 6 alkalommal, fokozott gondozást igénylők esetében évente legalább 6 alkalommal és szükség szerint
– 3 éves kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig (ha nem jár közösségbe)	évente legalább 4 alkalommal, beiskolázás előtt kötelezően; fokozott gondozást igénylők esetében évente legalább 4 alkalommal és szükség szerint, valamint beiskolázás előtt kötelezően
– 3 éves kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig (ha közösségbe jár)	évente legalább 2 alkalommal, beiskolázás előtt kötelezően; fokozott gondozást igénylők esetében évente 2 alkalommal és szükség szerint, valamint beiskolázás előtt kötelezően
– oktatási intézménybe nem járó tanköteles korú gyermek	évente legalább 2 alkalommal, illetve szükség szerint

4. számú melléklet a 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelethez

1 Megállapította: 19/2009. (VI. 18.) EüM rendelet 9. § (2), 3. számú melléklet. Hatályos: 2009. IX. 1-től.

A tanácsadó kialakítása

A tanácsadónak
a)[1] a műszaki előírások, tárgyi feltételek, szakmai feladatok, valamint a munkavédelmi és higiénés követelmények figyelembevételével kialakított, a négyszemközti védőnő-gondozott találkozásra is alkalmat adó helyiséggel,
b) várószobával, gyermekkocsi tárolóval,
c) mellékhelyiségekkel (mosdó, WC, külön személyzeti,)
kell rendelkeznie.

A tanácsadónak jól megközelíthetőnek, akadálymentesnek kell lennie. Biztosítani kell a megfelelő fűtést, világítást, valamint a hideg, meleg folyóvizet.
Amennyiben legalább két védőnő dolgozik egy tanácsadóban, részükre munkaszobát kell biztosítani.

5. számú melléklet a 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelethez[2]

A tanácsadó alapfelszerelése

I.
– Személymérleg,
– magasságmérő állvány,
– csecsemőmérleg,
– mérőszalag,
– hosszúságmérő,
– audiométer,
– látásélesség-vizsgáló tábla,
– színlátást vizsgáló könyv,
– vérnyomásmérő, különböző méretű mandzsetta,
– fonendoscop,
– magzati szívhangvizsgáló készülék,
– vizeletvizsgálathoz: vizeletvizsgálati gyorstesztek, vizeletgyűjtő pohár,
– vércukor meghatározásához eszköz,
– egyszer használatos gumikesztyűk, gumiujjak,
– egyszer használatos fecskendők, injekciós tűk különböző méretben,
– leszorítógumi,
– csipesz (kullancs, szálka),
– olló (különböző),
– egyszer használatos nyelvlapoc,
– kötszerek (különböző méretű steril és nem steril),
– lázmérő,
– vizespohár,
– pedálos vödör,
– textíliák: köpeny, törölköző, lepedő, műszertörlő,
– hűtőszekrény, hűtőtáska,
– veszélyes anyagok tárolására alkalmas hulladékgyűjtő,
– bútorzat: műszer- és kötszerszekrény, vizsgálóasztal, műszerasztal, mérlegasztal, pakolóasztal, zárható íróasztal, irattartó szekrény, számítógépasztal, székek, fekvőhely.

II.
– telefon,

1 Megállapította: 36/2008. (IX. 23.) EüM rendelet 3. §. Hatályos: 2008. X. 1-től.
2 Megállapította: 32/2025. (VIII. 11.) BM rendelet 5. §, 2. melléklet. Hatályos: 2025. VIII. 14-től.

– operációs rendszerrel rendelkező személyi számítógép,
– nyomtató,
– szélessávúinternet-elérés.

5/A. számú melléklet a 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelethez[1]

A népegészségügyi célú méhnyakszűrés (kenetvétel) végzéséhez szükséges eszközök, feltételek:
1. nőgyógyászati vizsgáló asztal,
2. paraván/vizsgálat intimitását biztosító elkülönítés,
3. vizsgálólámpa/fejlámpa,
4. hüvely feltáró eszközök (több méretben),
5. pálcás tampon,
6. kenetvevő eszköz,
7. tárgylemez,
8. tárgylemez tartó (5 db-os és 25 db-os),
9. fixáló,
10. papírvatta,
11. gumikesztyű,
12. veszélyes hulladék tárolására alkalmas hulladékgyűjtő,
13. citológiai vizsgálati lap,
14. postázáshoz szükséges feltételek: buborékos boríték, A/4-es boríték, postakönyv.

6. számú melléklet a 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelethez

A területi védőnő által ellátható gondozottak számának meghatározása

1. Védőnői körzetben ellátott feladatok pontértéke:

1.1. várandós anya gondozása	3 pont/fő
1.2.[2] gyermek gondozása újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig	3 pont/fő
1.3. oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott tanköteles korú gyermek gondozása	3 pont/fő
1.4. oktatási intézményben a tanuló ellátása	1 pont/fő
1.5. gyógypedagógiai oktatási intézményben a tanuló ellátása	2 pont/fő
1.6. védőnői körzetenként az egészségfejlesztési és népegészségügyi feladatok végzése	250 pont/körzet.

2. Egy védőnői körzetben maximálisan 1000 pontnak megfelelő feladat látható el. Ennek összetétele az 5. § (1) bekezdését figyelembe véve képletben kifejezve a következő:

250 gondozott x 3 pont + 250 pont = 1000 pont.

Ebből az 1000 pontból az 1.6. alpont alatti – valamennyi védőnői körzetben azonos értékű – feladatért a 250 pont levonandó.
A megmaradt 750 pontból az 5. § (3) bekezdése szerinti esetben az oktatási intézményben ellátható gyermekek maximális száma a következő matematikai összefüggés alapján számítható ki:

$$Y = 750 - 3X$$

ahol
Y = az oktatási intézményben – a gyógypedagógiai oktatási intézmény kivételével – ellátható gyermekek maximális száma,

1 Beiktatta: 28/2013. (IV. 5.) EMMI rendelet 3. § (2), 2. melléklet. Hatályos: 2015. X. 1-től.
2 Megállapította: 19/2009. (VI. 18.) EüM rendelet 9. § (3). Hatályos: 2009. IX. 1-től.

X = az 1.1., 1.2. és 1.3. alpontok szerint a körzetben gondozottak száma összesen.

7. számú melléklet a 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelethez [1]

A védőnői dokumentumok jegyzéke

1. Védőnői családgondozási törzslap
2. Várandós nyilvántartó (C. 3341–29)
3. Várandós anya gondozási könyv (C.3341–39 r.sz.)
4. Várandós anya törzslapja (C.3341–38.r.sz.)
5. Csecsemő és kisgyermek nyilvántartó könyv (C. 3341–28)
6. Gyermek-egészségügyi kiskönyv (ISBN 963 04–33303)
7. Egészségügyi Könyv (C.3341–49/új [2])
8. Leányok testtömeg percentilisei születéstől 6 éves korig (C.3341–45/b/r.sz)
9. Fiúk testtömeg percentilisei születéstől 6 éves korig (C.3341–46/b/r.sz.)
10. Védőoltási kimutatás (C.3334–5/a/új r.sz.)
11. Kimutatás a(z) ... betegség megelőzése céljából végzett védőoltásokról (C.3334–20.)
12. Védőnői jelentés összesítő (C.3341–37/új/a r.sz.)
13. Látogatások előjegyzési könyve (C.3341–20.r.sz.)
14. Családi boríték (C.3341–22.r.sz.)
15. Tanácsadások munkalapja (C.3341–27.r.sz.)
16. Oltási idéző

8. számú melléklet a 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelethez [3]

A védőnői családgondozási törzslap tartalmi követelményei

A családgondozási törzslap tartalmazza:
– a családi adatlapot,
– a nővédelemi,
– a várandós anya,
– a gyermekágyas,
– a gyermek (újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig) gondozási lapját.
A családi adatlap tartalmi követelményei: családtagok személyi adatai, családi anamnézis.

A védőnői gondozási lapok tartalmi követelményei:
– személyi adatok,
– anamnézis,
– szűrővizsgálatok/státusvizsgálatok,
– védőoltások adatai,
– fokozott gondozásba vétel adatai,
– védőnői látogatások, tanácsadások, intézkedések dokumentációja,
– a gondozott háziorvosának/házi gyermekorvosának neve, elérhetősége.

A védőnő a családgondozási törzslap helyett eseti nyilvántartást vezet azokról a gondozottakról, akik nála eseti ellátást igényelnek.
A védőnői eseti nyilvántartás tartalmazza:
– a gondozott és az eltartója személyi adatait (név, születési hely, idő),
– a gondozott

1 Megállapította: 25/2025. (VII. 16.) BM rendelet 28. §, 5. melléklet. Hatályos: 2025. VII. 17-től.
2 A 2009. szeptember 1-je után született gyermekek esetében.
3 Módosította: 19/2009. (VI. 18.) EüM rendelet 9. § (6).

= lakóhelyét és az ellátás idején tartózkodási helyét,
= állampolgárságát,
= a védőnői ellátás okát, időpontját, ellátás módját és a védőnő további intézkedését.

9. számú melléklet a 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelethez [1]

A kollegiális védőnői mentorrendszer működése

1. [2] Az Országos Kórházi Főigazgatóság a védőnői szolgálat értékeinek megőrzése mellett annak fejlesztése, korszerűbb egységes szakmai irányítás támogatásának, működésének elérése, a megelőző ellátásban és rendkívüli helyzetekben való szerepvállalás növelése és szakmai irányítás támogatása érdekében az állami fenntartású egészségügyi szakellátást nyújtó egészségügyi szolgáltató városi és vármegyei fekvőbeteg intézményekben kollegiális védőnői mentorrendszert működtet.

2. Az Országos Kórházi Főigazgatóság szakmai irányítás támogatásával létrehozott kollegiális védőnői mentorrendszer hatáskörébe tartozó védőnők kötelesek együttműködni az illetékes kollegiális védőnői mentorral.

3. A kollegiális védőnői mentor végzi az illetékességi területén működő védőnők tevékenységének szakmai irányítás támogatását az Országos Kórházi Főigazgatóság szakmai iránymutatásai alapján.

4. [3] A kollegiális védőnői mentor illetékességi területe az adott járás/vármegye, munkahelye a vármegyei/városi kórház által biztosított védőnői mentor iroda. A védőnői mentor iroda működésének tárgyi feltételeit (infrastruktúráját, berendezését, informatikai és telekommunikációs eszközeit, területi munkához gépjárművet) az Országos Kórházi Főigazgatóság biztosítja.

5. [4] Az Országos Kórházi Főigazgatóság a honlapján közzéteszi az illetékes egészségügyi szakellátást nyújtó egészségügyi szolgáltató városi és vármegyei intézmények listáját, amelyekben kollegiális védőnői mentor működik. A vármegyei és városi kórházhoz tartozó kollegiális védőnői mentor munkáltatója a vármegyei kórházak főigazgatója.

6. A kollegiális védőnői mentor feladatai:

a) Mentorálási feladatok:

– szakmai program, munkaterv elkészítése a járásban dolgozó védőnői munka összehangolása, fejlesztése, a népegészségügyi feladatok ellátása,

– szakmai összehangolás a fenntartóval a védőnői körzetek kialakításában, körzethatár módosításában.

b) [5] Szakmai irányítás támogatói feladatok:

– az illetékességi területhez tartozó védőnők munkájának összehangolása, támogatása, értékelése, az ellátás minőségének javítása,

– védőnők és az ellátottak közötti problémák, panaszok megoldásában közvetítés, segítségnyújtás,

– védőnői ellátás összeférhetetlenség miatti elutasítása esetén jelzés a támogatói feladatokat ellátó vármegyei intézményben működő kollegiális védőnői mentor felé,

– védőnő-védőnő közötti és a védőnő más szakember közötti konfliktushelyzetben közvetítés, segítségnyújtás, szükség esetén jelzés az egészségügy irányításért felelős szerv felé,

– pályán való munkaterhelés feldolgozásában való segítés, kiégésprevenció,

– szakmai tanácsok, iránymutatás váratlan, rendkívüli helyzetekben,

---

1 Beiktatta: 46/2021. (X. 29.) EMMI rendelet 4. §, 1. melléklet. Hatályos: 2021. XI. 1-től.
2 Módosította: 45/2022. (XII. 20.) BM rendelet 33. § a).
3 Módosította: 45/2022. (XII. 20.) BM rendelet 33. § b).
4 Módosította: 45/2022. (XII. 20.) BM rendelet 33. § c).
5 Módosította: 45/2022. (XII. 20.) BM rendelet 33. § a).

– minimumfeltételek nyomon követése.

c) [1] Kapcsolattartási feladatok:

– egyeztetés a védőnőkkel, a társszakmákkal (más szakmaterület kollegiális vezetőivel) a szakmai feladatok minél jobb minőségű ellátása érdekében,

– kapcsolattartás a támogatói feladatokat ellátó vármegyei intézményben működő kollegiális védőnői mentorral, kórházvezetéssel.

d) Tájékoztatási feladatok:

– az egészségügy irányításért felelős szerv által meghatározott feladatok, iránymutatások továbbítása az illetékességi területén dolgozó védőnőknek,

– a védőnői tevékenységet érintő jogszabályok változásokról, dokumentáció változásáról, jelentési kötelezettségekről tájékoztatja az illetékességi területén dolgozó védőnőket.

e) [2] Beszámolási feladatok:

– eleget tesz az előírt rendszeres (havi) és eseti beszámolási kötelezettségének a támogatói feladatokat ellátó vármegyei intézményben működő kollegiális védőnői mentor felé és az egészségügy irányításért felelős szerv felé.

f) [3] Nyilvántartási feladatok:

– nyilvántartást vezet az illetékességi területén dolgozó védőnőkről:

– név, e-mail-cím, telefonszám

– főállásban ellátott terület

munkáltató neve, címe: vármegye, járás, irányítószám, település, közterület neve, házszám munkahely/tanácsadó neve, címe: vármegye, járás, irányítószám, település, közterület neve, házszám

– helyettesítésben ellátott terület

munkáltató neve, címe: vármegye, járás, irányítószám, település, közterület neve, házszám munkahely/tanácsadó neve, címe: vármegye, járás, irányítószám, település, közterület neve, házszám,

– változás esetén jelenti az adatokat a támogatói feladatokat ellátó vármegyei intézményben működő kollegiális védőnői mentor felé.

g) [4] Képzéssel/továbbképzéssel kapcsolatos feladatok:

– egyeztetve a támogatói feladatokat ellátó vármegyei intézményben működő kollegiális védőnői mentorral szakmai képzéseket és továbbképzéseket szervez,

– a támogatói feladatokat ellátó vármegyei intézményben működő kollegiális védőnői mentorral egyeztetve összehangolja a hallgatói gyakorlatokat.

h) Népegészségügyi feladatok:

– Védőnői Méhnyakszűrő Program megszervezése,

– egyéb szűrővizsgálatokra mozgósítás,

– Egészségfejlesztési Irodákkal együttműködés,

– országos anyatejgyűjtő hálózat kialakítása az Országos Gyermekegészségügyi Intézet együttműködésével,

– országos anyatejgyűjtés megszervezése,

– speciális szakmacsoportos továbbképzések szervezése,

– szakmai tanácsadás,

– in vitro fertilizációt végző központokkal kapcsolattartás.

---

1 Módosította: 45/2022. (XII. 20.) BM rendelet 33. § a).
2 Módosította: 45/2022. (XII. 20.) BM rendelet 33. § a).
3 Módosította: 45/2022. (XII. 20.) BM rendelet 33. § a), d).
4 Módosította: 45/2022. (XII. 20.) BM rendelet 33. § c).

TARTALOMJEGYZÉK

49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelet 1
a területi védőnői ellátásról 1
1. számú melléklet a 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelethez 6
2. számú melléklet a 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelethez 6
A területi védőnői tanácsadások rendje 7
3. számú melléklet a 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelethez 7
A területi védőnő által kötelezően felajánlott családlátogatások gyakorisága 7
4. számú melléklet a 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelethez 7
A tanácsadó kialakítása 8
5. számú melléklet a 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelethez 8
A tanácsadó alapfelszerelése 8
5/A. számú melléklet a 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelethez 9
6. számú melléklet a 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelethez 9
A területi védőnő által ellátható gondozottak számának meghatározása 9
7. számú melléklet a 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelethez 10
A védőnői dokumentumok jegyzéke 10
8. számú melléklet a 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelethez 10
A védőnői családgondozási törzslap tartalmi követelményei 10
9. számú melléklet a 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelethez 11
A kollegiális védőnői mentorrendszer működése 11